A ballar la dansa al carrer major

26/10/2023

Pascual Maestre Martínez.

Les tradicions, els costums i les festes són senyals d'identitat dels pobles que mai s'han de perdre. Tot el contrari, cal recuperar-les, conservar-les, consolidar-les i preservar-les.

Esta vesprada a Petrer eixiran al carrer les Carasses, una tradició secular amb gran valor patrimonial al nostre poble. La primera referència documentada de la dansa de les Carasses data del segle XIX, concretament de l'any 1830, i està vinculada a la celebració del segon centenari de la Verge del Remei. Però esta tradició possiblement es remunta al segle XVII, amb la repoblació després de l'expulsió dels moriscos ja que existeixen estrets paral·lelismes amb manifestacions similars que se celebren en pobles de la Foia de Castalla.

José Esteve.

En l'actualitat la festa consisteix en una cercavila en la que participen persones amb màscares de tela i vestides amb roba i vestits de dècades anteriors que recorren alguns carrers del barri antic acompanyades per la Colla de dolçainers i tabaleters El Terròs, per a acabar ballant en la plaça de Baix. Curiosament, en alguns programes de les festes de la Verge, es fa referència a esta tradició com a Ball de Màscares o Ball de Disfresses.

José Ignacio Máñez.

Les Carasses van ser prohibides en 1962 per les autoritats municipals d'eixa època, a pesar que alguns d'eixos polítics eren carasseros, i van tornar a eixir al carrer en 1979, amb l'arribada de la Democràcia. Quan esta tradició es va recuperar fa ja més de 40 anys, era molt participativa, però des de fa més d'una dècada les xifres de carasseros que recorren els carrers, així com el públic assistent han descendit notablement, la qual cosa suposa un nou repte per a impulsar esta tradició en la qual la interactuació entre "carassa" i públic és essencial ja que forma part de la pròpia idiosincràsia d'este costum.

Pascual Maestre Martínez.

L'Ajuntament de Petrer amb l'objectiu de protegir esta tradició que pren protagonisme este any dues vesprades de diumenge i una de dissabte del mes d'octubre una vegada finalitzades les festes patronals de la Verge del Remei, a través de les regidories de Festes i Cultura i Patrimoni va remetre a la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport l'expedient perquè foren declarades Ben Immaterial de Rellevància Local, (BIRL). Una vegada estudiat, la Generalitat Valenciana va atorgar esta figura jurídica de protecció del patrimoni intangible a la "Dansa de les Carasses". Tot un reconeixement a esta tradició que va nàixer de manera espontània per iniciativa dels veïns, que no estan organitzades per cap col·lectiu en particular i que han hagut de travessar èpoques molt complicades. La declaració de BIRL per resolució de 15 de febrer de 2022, publicada en el DOGV del 2 de març, comporta un major esforç i compromís de l'Ajuntament de Petrer per a continuar amb la seua promoció, foment i conservació.

Blas Carrón Guardiola.

Cal destacar la gran labor realitzada per alguns veïns i col·lectius de Petrer, lluitant durant anys per a mantindre-les i evitar que caigueren en l'oblit, agraint-los el compromís que han mostrat amb esta tradició. Entre eixes persones, Vicent Navarro, estudiós d'esta tradició, i Reme Vera, Reme Millá, Carmen Millá i moltes altres persones que de manera anònima es visten cada vesprada de carasses gaudint, interactuant amb els veïns i ballant. I, entre els col·lectius que mantenen vives les carasses està la Colla El Terròs i, estos últims anys també, l'Associació Cultural Kaskaruja.

Però, a pesar que els intents són molts, esta tradició no acaba de quallar. Potser els temps que vivim no siguen els més idonis per a esta mena de festejos que en èpoques passades tenien més sentit i molts més seguidors. És el poble el que fa que seguisquen o es perden les festes, les tradicions i les costums i, a les seues mans, està que les carasses pervisquen o acaben morint. Per el promte encara ens queden este diumenge per a gaudir veient-les passar pel nostre centre històric i ballant en la plaça de Baix.

José Ignacio Máñez.